

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Оподаткування

Шифр та назва спеціальності

Інститут

ІНІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Спеціалізація

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Освітня програма

Тип дисципліни

Вибіркова

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Форма навчання

Денна

Семестр

5

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Назарова Тетяна Юріївна

Tetiana.Nazarova@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Авторка понад 50 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Фінанси», «Податкова система», «Бюджетна система», «Податковий менеджмент».

Детальніше про викладача на сайті

Загальна інформація

Анотація

Курс спрямовано на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами теоретичних та практичних аспектів податкової системи, організації роботи фіскальних органів, визначення, узгодження та сплати податкових платежів, реалізації стратегії добровільної сплати податків, порядку обчислення, декларування та погашення податкових зобов'язань з основних бюджетоутворюючих податків.

Мета та цілі дисципліни

Формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості валового внутрішнього продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліна базується на навчальних дисциплінах галузі знань 07 - Управління та адміністрування.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проблемного характеру – один із ключових елементів вивчення дисципліни «Оподаткування», оскільки дають змогу поєднати розгляд теоретичного матеріалу з аналізом реальних податкових ситуацій. На таких лекціях послідовно розкриваються норми податкового законодавства, водночас формулюються проблемні питання щодо їх практичного застосування, впливу податків на поведінку платників, бюджетні надходження та економічний розвиток. Студенти залучаються до обговорення дискусійних аспектів податкової політики, суперечностей податкового навантаження на бізнес і домогосподарства, що стимулює розвиток критичного мислення та навичок аргументації.

Проблемно-орієнтовані семінарські заняття передбачають опрацювання конкретних тем (питань) з курсу через аналіз кейсів, законодавчих змін, офіційних роз'яснень ДПС та судової практики. Вони спрямовані на вироблення в здобувачів умінь застосовувати податкові норми до типових і нетипових ситуацій, виявляти податкові ризики, пропонувати варіанти легальної оптимізації оподаткування.

Кейс-метод – це опрацювання реальних або наближених до реальності податкових ситуацій (оподаткування підприємств, фізичних осіб, місцеві податки, ПДВ тощо), що дозволяє наблизити навчальний процес до практики роботи платників і контролюючих органів. Розгляд кейсів стимулює самостійний пошук рішень, формує здатність швидко орієнтуватися в змінах податкового законодавства та аргументовано відстоювати обрану позицію.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Теоретичні основи оподаткування Визначення податків, їх характерні ознаки. Функції податків. Елементи податку. Класифікація податків, її ознаки. Види прямих податків. Види непрямих податків.	2
Тема 2. Податкова система та забезпечення її функціонування Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова	4

податкової системи. Принципи оподаткування. Податкова політика: поняття податкової політики та її напрямки. Суть податкового регулювання економіки. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення. Законодавче та організаційне забезпечення функціонування податкової системи.

Тема 3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки 4
Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки. Види податкової політики. Принципи формування податкової політики. Стратегія і тактика податкової політики. Оцінювання ефективності податкової політики.

Тема 4. Оподаткування доходів фізичних осіб 2
Основи оподаткування доходів фізичних осіб. Характеристика платників податку. Характеристика об'єктів оподаткування. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування, утримання, сплати та перерахування податку до бюджету. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи. Особливості оподаткування окремих видів доходів. Військовий збір. Єдиний соціальний внесок

Тема 5. Податок на прибуток підприємств 4
Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств та організацій. Об'єкт оподаткування. Порядок формування доходів для цілей оподаткування. Оподаткування товарно-бартерних операцій, операцій пов'язаним особам Пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток.

Тема 6. Податок на додану вартість 4
Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток. Платники і ставки податку. Порядок реєстрації платником ПДВ. Порядок обчислення податку на додану вартість. Податкові зобов'язання та податковий кредит при обчисленні податку на додану вартість. Декларація з ПДВ, її зміст, порядок складання. Строки подання декларацій.

Тема 7 Акцизний податок. 2
Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Суб'єкти та об'єкти акцизного податку. Платники акцизного збору, об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів і ставки акцизного податку. Звітність по акцизному податку.

Тема 8. Екологічний податок та рентна плата. 2
Екологічне оподаткування як інструмент реалізації екологічної політики держави та рентне оподаткування як механізм вилучення частини надприбутків на користь власника природних ресурсів.

Тема 9. Місцеві податки та збори 2
Єдиний податок. Порядок нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в Україні. Порядок нарахування та сплати транспортного податку. Туристичний збір. Збір за місця для паркування транспортних засобів.

Тема 10. Ресурсне оподаткування 2
Основи ресурсного оподаткування. Принципи встановлення плати за ресурси. Лісовий дохід, його сутність і призначення. Види лісового доходу. Плата за воду, що забирається із водогосподарських систем, її платники. Плата за землю як інструмент раціонального використання земельних угод. Основи побудови земельного податку: платники, об'єкт оподаткування, ставки.

Тема 11. Митно-тарифне регулювання 2
Основи митної справи. Мито як джерело доходів бюджету, митна політика. Ввізне та вивізне мито. Митне оформлення. Митне декларування. Митна

декларація, порядок її подання. Визначення митної вартості на основі додавання вартості. Товари що не підлягають оподаткуванню при ввезенні на митну територію України. Порядок розрахунків та сплати митних платежів до бюджету.

Тема 12. Податкова оптимізація та ухилення від сплати податків **2**

Сутність податкової оптимізації та ухилення від сплати податків. Способи ухилення від сплати податків в Україні. Фінансово-правові аспекти відповідальності за ухилення від сплати податків

Загальна кількість годин **32**

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
<p>Тема 1. Теоретичні основи оподаткування. Тема 2. Податкова система та забезпечення її функціонування Розглядаються економічна сутність податку, ознаки та принципи оподаткування, класифікація податків (прямі/непрямі, загальнодержавні/місцеві). Аналізуються відмінності між податками, зборами та іншими обов'язковими платежами. Обговорюються приклади конкретних податків в Україні за Податковим кодексом. Вивчаються структурні елементи податкової системи та її інституційна побудова. Розглядаються елементи податку (платник, об'єкт, база, ставка, пільги, строки сплати) й загальні принципи побудови податкової системи. Аналізуються переваги й недоліки чинної податкової системи України.</p>	2	0,15
<p>Тема 3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки. Податковий менеджмент Розглядається зміст податкової політики, її цілі, інструменти та роль у фіскальному й макроекономічному регулюванні. Аналізуються моделі податкової політики (ресстрактивна, стимулююча, нейтральна) та їх вплив на економічне зростання. Обговорюється податкова політика України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення. Обговорюються цілі, завдання та інструменти податкового менеджменту на рівні підприємства. Розглядаються підходи до податкового планування, оцінювання податкового навантаження та управління податковими ризиками. Аналізуються приклади легальної оптимізації оподаткування та типові помилки платників.</p>	2	0,15
<p>Тема 4. Оподаткування доходів фізичних осіб Розглядаються об'єкт і база оподаткування ПДФО, ставка, податкові соціальні пільги, податкова знижка. Аналізується механізм утримання податку податковим агентом і подання річної декларації. Розбираються практичні ситуації оподаткування заробітної плати, додаткових благ, інвестиційних доходів.</p>	2	0,15
<p>Тема 5. Податок на прибуток підприємств Розглядається порядок формування об'єкта оподаткування податком на прибуток, склад доходів і витрат, податкові різниці. Обговорюються ставки, пільги, особливості оподаткування окремих категорій платників. Аналізуються</p>	2	0,15

приклади визначення податкового прибутку за даними фінансової звітності.

Тема 6. Податок на додану вартість Розглядається економічна сутність ПДВ, його місце в системі непрямих податків. Деталізуються об'єкт оподаткування, база, ставки, пільги, механізм податкового кредиту й податкових зобов'язань. Аналізуються практичні приклади заповнення податкової накладної та обчислення ПДВ за господарськими операціями.	2	0,15
Тема 7. Акцизний податок. Тема 8. Екологічний податок та рентна плата. Опрацьовуються основні елементи акцизного податку – платники, об'єкт і база оподаткування, ставки, порядок обчислення та строки сплати – з виконанням розрахункових завдань щодо визначення сум податку при реалізації та імпорті підакцизних товарів. Далі аналізується екологічний податок як форма плати за забруднення навколишнього природного середовища: визначаються платники, об'єкти (викиди, скиди, розміщення відходів), база оподаткування, система ставок, а також практично відпрацьовується порядок розрахунку податкових зобов'язань для умовних підприємств різних видів діяльності. Окрему увагу приділяють рентній платі як платежу за користування природними ресурсами, вивчаються її види, платники, об'єкти та склад рентних платежів, а також особливості декларування цих зобов'язань згідно з Податковим кодексом України. У підсумку здобувачі набувають практичних навичок застосування норм податкового законодавства при розрахунку акцизного податку, екологічного податку та рентної плати й розуміння їх ролі у формуванні бюджетних доходів та регулюванні впливу господарської діяльності на довкілля.	2	0,15
Тема 9. Місцеві податки та збори Розглядаються правова природа місцевих податків і зборів, їх відмінність від загальнодержавних податків та роль у формуванні фінансової спроможності територіальних громад. Аналізується перелік місцевих податків і зборів, установлених Податковим кодексом України, зокрема податок на майно (податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок, плата за землю), єдиний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів і туристичний збір, а також повноваження органів місцевого самоврядування щодо встановлення ставок, пільг і порядку сплати в межах, визначених законодавством. Студенти опрацьовують елементи місцевих податків (платники, об'єкт, база оподаткування, ставки, податковий період), знайомляться з конкретними рішеннями місцевих рад щодо запровадження місцевих податків і зборів та виконують практичні завдання з розрахунку сум податку на майно, єдиного податку, туристичного збору для умовних платників.	2	0,15
Тема 10. Ресурсне оподаткування. Тема 11. Митно-тарифне регулювання Розглядається система ресурсного оподаткування через рентну плату, зокрема її склад за Податковим кодексом України (плата за користування надрами для видобування корисних копалин,	2	0,15

водою, лісом, іншими природними ресурсами), а також основні елементи рентних платежів – платники, об'єкти, база оподаткування, ставки та порядок декларування податкових зобов'язань. Студенти опрацьовують приклади розрахунку рентної плати за користування надрами на основі умовних даних про обсяги видобутих корисних копалин і їх вартість, аналізують офіційні роз'яснення ДПС щодо заповнення податкової декларації з рентної плати та типові помилки платників. У частині митно-тарифного регулювання вивчається сутність митної політики та її роль у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності, види мита (ввізне, вивізне, сезонне, спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне), принципи формування митного тарифу та його вплив на захист національного виробника і наповнення бюджету. Окремо аналізується правове підґрунтя встановлення ставок ввізного й вивізного мита, з урахуванням положень Митного тарифу України та міжнародних зобов'язань держави, а також використовуються відкриті набори даних щодо чинних ставок мита для різних товарних груп. На прикладах розв'язуються задачі з визначення суми мита при імпорті товарів, порівнюються фіскальні й регулятивні наслідки зміни митних ставок, що дозволяє здобувачам сформулювати практичні навички застосування інструментів ресурсного оподаткування та митно-тарифного регулювання в умовах реальної господарської діяльності.

Загальна кількість годин

16

$$\sum_{i=1}^n a_i = 1,2$$

Контрольні роботи

Теми контрольних робіт

Вагові
коефіцієнти b

Комплексна контрольна робота з курсу «Оподаткування»

1,6

Тема . Податкова система України: структура, основні види податків та їх роль у державному регулюванні економіки (ПДВ, акциз, мито, податок на прибуток, ПДФО, майнові та місцеві податки).

Загалом

$$\sum_{i=1}^m b_i = 1,6$$

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (реферат).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення

Кількість годин

Тема 1. Історична еволюція податкових систем та становлення принципів оподаткування.

4

Розкривається розвиток оподаткування від примусових зборів і данини до сучасних податкових систем, побудованих на законодавчо закріплених принципах. Аналізуються етапи формування фіскальної, регулюючої та розподільчої ролі податків і становлення принципів загальності, рівності, справедливості та економічної обґрунтованості оподаткування.

<p>Тема 2. Міжнародні моделі податкової політики: досвід країн ЄС . Міжнародні моделі податкової політики: досвід країн ЄС Розглядаються підходи країн ЄС до побудови податкових систем, співвідношення прямого й непрямого оподаткування, рівень податкового навантаження. Аналізуються інструменти координації податкової політики в ЄС, уникнення подвійного оподаткування та запобігання шкідливій податковій конкуренції між юрисдикціями.</p>	4
<p>Тема 3. Спрощені системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу: переваги, ризики, напрями реформування. Досліджується роль спрощених режимів оподаткування у підтримці малого підприємництва, зниженні адміністративного навантаження та стимулюванні виходу бізнесу «з тіні». Окреслюються ризики зловживань, використання спрощеної системи великим бізнесом і пропонуються напрями її реформування з урахуванням європейської практики та Національної стратегії доходів до 2030 року.</p>	4
<p>Тема 4. Податкові пільги та преференції: економічна доцільність, фіскальні втрати, критерії оцінювання ефективності. Аналізуються види податкових пільг і преференцій, їхній вплив на інвестиційну активність, галузевий розвиток і соціальну політику. Розглядаються підходи до вимірювання фіскальних втрат від пільг, критерії оцінювання їх ефективності та необхідність запровадження прозорого обліку податкових видатків бюджету.</p>	4
<p>Тема 5. Цифровізація податкового адміністрування: електронний кабінет платника, е-аудит, ризик-орієнтований контроль. Вивчаються можливості електронного кабінету платника податків для подання звітності, сплати податків і отримання сервісної підтримки в онлайн-режимі. Розглядається впровадження е-аудиту та ризик-орієнтованих підходів до відбору платників для перевірок як інструментів підвищення ефективності контролю й зменшення адміністративного тиску на сумнівний бізнес</p>	5
<p>Тема 6. Міжнародне оподаткування: запобігання розмиванню податкової бази й виведенню прибутків з-під оподаткування. Досліджуються механізми BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) і типові схеми виведення прибутків у низькоподаткові юрисдикції. Аналізуються основні дії Плану BEPS ОЕСР, участь України в його імплементації та інструменти протидії агресивному податковому плануванню транснаціональних корпорацій.</p>	5
<p>Тема 7. Податкове навантаження та його вплив на інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність економіки. Розглядаються методи розрахунку сукупного податкового навантаження та його розподіл між секторами економіки. Аналізується, як рівень і структура податкових платежів впливають на рішення інвесторів, діловий клімат, продуктивність підприємств та їх здатність конкурувати на внутрішніх і зовнішніх ринках.</p>	5
<p>Тема 8. Тіньова економіка і податкова культура: чинники ухилення від сплати податків та інструменти їх легалізації. Досліджуються причини тінізації економіки, у тому числі високе податкове навантаження, корупція, недовіра до державних інститутів і низький рівень податкової культури. Розглядаються інструменти детінізації – удосконалення податкового законодавства, посилення контролю, амністії капіталів, розвиток електронних сервісів та освітні заходи, спрямовані на формування відповідального ставлення платників до сплати податків.</p>	5

Загальна кількість годин

36

Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання передбачає виконання реферату, розкривати обрану тематику, демонструвати вміння аналізувати інформацію та оформлювати текстові документи відповідно до мети навчальної дисципліни. Здобувач обирає конкретну тему в межах загальної тематики за погодженням з викладачем. Обсяг звіту: 5-10 сторінок основного тексту. Звіт має бути оформлений відповідно до вимог, наведених у літературному джерелі [2]. Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до залікового тижня.

Теми індивідуального завдання

Тема 1. Аналіз структури податкової системи України та оцінка відповідності її принципам оподаткування (на матеріалах обраної галузі/регіону).

Тема 2. Податкова політика України в післявоєнний період: напрями реформування та їх вплив на відновлення економіки.

Тема 3. Оцінка ефективності податкового менеджменту на конкретному підприємстві: податкове навантаження, ризики, резерви оптимізації.

Тема 4. Податок на додану вартість у діяльності суб'єктів господарювання: проблеми обліку, декларування та відшкодування ПДВ (на прикладі обраного підприємства або галузі).

Тема 5. Роль акцизного податку та мита у регулюванні ринку підакцизних товарів і зовнішньоекономічної діяльності України.

Тема 6. Податок на прибуток підприємств: вплив податкових різниць на фінансові результати та інвестиційну активність компаній.

Тема 7. Місцеві податки і збори як інструмент зміцнення фінансової самодостатності територіальних громад (на прикладі конкретної громади/міста).

Тема 8. Перекладання податків та ухилення від оподаткування: економічні наслідки для бюджету й бізнесу та інструменти протидії з боку держави.

Загальна кількість годин

32

Загалом

$$\sum_{i=1}^n c_i = 1,2$$

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми дисципліни шляхом: проходження професійних курсів чи тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям дисципліни.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Онлайн-курс «Онлайн-навчання від Державної податкової служби України» Безкоштовний базовий курс де зібрані матеріали про адміністрування основних податків (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, акцизи), трансфертне ціноутворення, міжнародне оподаткування, роботу електронного кабінету, подання звітності й використання сервісів «Електронний кабінет», «Пульс», е-звітність тощо . . Посилання: <https://tax.gov.ua/baneryi/onlayn-navchannya>

Після успішного проходження курсу можливість **зарахувати тему як практично-орієнтовану складову Теми 4 «Оподаткування доходів фізичних осіб» - 2 години та Тема 5 «Податок на прибуток підприємств» - 2 години, Тема 6 «ПДВ» - 2 години.**

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» : СУЯ ХПІ-ВЗЯОД-МР/10.1:2023. Харків, 2023. URL: <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/04/Kodeks-etyky-akademichnyh-vzayemovidnosyn-ta-dobrochesnosti-Natsionalnogo-tehnichnogo-universytetu-Harkivskiy-politehnicnij-instytut-.pdf>
2. Система стандартів з організації навчального процесу. Текстові документи у сфері навчального процесу. Загальні вимоги до виконання : СТЗВО-ХПІ-3.01-2025. Харків, 2025. URL: <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/metodotdel/wp-content/uploads/sites/28/2025/06/STZVO-HPI-3.01-2025-2.pdf>.
3. Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І. В. Основи обліку і оподаткування (е-видання). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 565 с.
4. Біляк Ю. В., Тітенко З. М. Податкова система : навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
5. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://tax.gov.ua/nk>.

Додаткова література:

1. Kuzmynchuk N., Kutsenko T., Nazarova T., Druhova E. Analyses dynamics of taxpayers behavior fating the influence of social-psychological factors. *Problems and Perspectives in Management*. 2017. Vol. 15, Issue 3. P. 98–107. URL: [Formation of duty behavior with consideration of the presence of the non-governmental economy](#).
2. Назарова Т. Ю., Шевченко М. М. Місце податкового менеджменту в системі управління державними фінансами в умовах воєнного стану. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2022. № 3. С. 38–41. URL: [МІСЦЕ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ | Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" \(економічні науки\)](#).
3. Назарова Т. Ю., Шевченко М. М., Татаринцева Ю. Л. Особливості бюджетного та податкового процесу в умовах воєнного стану. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2023. № 6. С. 45–51. URL: [Особливості бюджетного та податкового процесу в умовах воєнного стану](#).

Інформаційні ресурси

1. Податки, збори, платежі : офіційний портал Державної податкової служби України – розділ зі структурованою інформацією про загальнодержавні та місцеві податки, форми звітності та роз'яснення. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatki-ta-zbori/>.

Система оцінювання

Академічні успіхи здобувача вищої освіти визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та вмінь здобувачів, яка використовується в НТУ «ХПІ» (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2025/03/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro-rejtyng-zdobuvachiv.pdf>) Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, а також контрольних робіт. Підсумковий контроль здійснюється за результатами диференційованого заліку або в результаті накопичення оцінок з окремих тем у разі виконання здобувачем усіх видів поточних

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

контрольних заходів. За умовами виконання здобувачем контрольної роботи з навчальної дисципліни на контрольному заході, але за відсутності результатів поточного контролю (практичні заняття), здобувач не може бути атестованим із навчальної дисципліни до ліквідації ним поточної заборгованості. Розрахункове значення у кількісній формі підсумкової оцінки визначається за формулою:

$$O = \Sigma(K_i \times O_i) / \Sigma K_i$$

де K_i – кількість кредитів i -го виду занять; O_i – оцінка у кількісній формі (бали) з i -го виду занять.

Розподіл кредитів за видами занять з дисципліни

Види занять	Кількість кредитів / ваговий коефіцієнт (K_i)	Максимальна оцінка (O_i), бали	$K_i \times O_i$ (Максимум)
Практичні роботи	1,2	100	120
Контрольна робота	1,6	100	160
Індивідуальне завдання	1,2	100	120
	$\Sigma K_i=4$		$\Sigma K_i \times O_i = 400$

Оцінювання кожного виду занять (O_i) здійснюється за 100-бальною шкалою.

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувач кафедри

Олександр МАНОЙЛЕНКО